

безпеці України та які визнані у порядку, встановленому цим Законом, державною таємницею і підлягають охороні державою.

Ю. Мірошник зазначає, що найбільшу суспільну небезпеку в сфері державної таємниці становлять такі загрози: втрата таємної інформації, викривлення останньої, несанкціоноване користування таємною інформацією, використання таємних інформаційних ресурсів зі злочинною метою. Вони мають серйозні наслідки, які вимагають оцінки з позиції забезпечення національних інтересів. Завжди існує загроза, що система захисту таємної інформації не дасть бажаних результатів, її буде використано у злочинних цілях. Надання суспільним відносинам у сфері охорони державної таємниці процесуального характеру дозволяє певною мірою подолати вказану загрозу, створити організаційно-правовий механізм впливу на соціальні процеси.

Щоб забезпечити належним чином режим державної таємниці, використовують певні методи та засоби. Серед них найпоширенішими є попередження, переорієнтація суспільства у бік відстоювання інтересів безпеки.

Отже, на основі вище сказаного можна дійти висновку, що політика держави щодо державної таємниці є не тільки пріоритетним напрямом внутрішньої, але і зовнішньої політики. Тому, на мою думку, захист секретної інформації повинен здійснюватися таким чином, щоб перекривалися витoki державної інформації та запобігалися втрати її матеріальних носіїв. Для цього в Україні застосовують встановлення єдиних вимог щодо виготовлення, користування, збереження, передачі, транспортування та обігу носіїв інформації, що становить державну таємницю; спеціальний порядок доступу громадян до державної таємниці; відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю та ін.

Однак для здійснення цих методів існують певні перешкоди: порушення режимності умов зберігання секретних матеріалів, недостатня кількість спеціально обладнаних приміщень, сейфів, відсутність охоронної сигналізації.

Одержано 17.04.2018

УДК 343.132

Юлія Сергіївна АНДРЕЄВА,

курсант групи Ф2-406 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності та розкриття злочинів факультету № 2 ХНУВС

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник Дерев'ягін О. О.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН ДО НЕГЛАСНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Суттєвою новацією Кримінального процесуального кодексу України є інститут негласних (слідчих) розшукових дій як засобів формування доказів у кримінальному провадженні. Важливою умовою реалізації конституційних прав і свобод людини та громадянина є забезпечення законності в діяльності органів досудового розслідування. Проведення негласних слідчих (розшукових) дій у більшості випадків пов'язане з тимчасовим обмеженням конституційних прав особи, а тому їх проведення та використання повинне відповідати чинному законодавству. Однією із таких дій є контроль за вчиненням злочину (ст. 271 КПК). Слід зауважити, що застосування на практиці цієї статті викликає чимало обговорень та суперечностей з боку науковців і практиків.

Вищевказана негласна слідча (розшукова) дія широко застосовується у практичній діяльності, зокрема, при документуванні злочинів у сфері наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Зважаючи на те, що інформація про факт та методи проведення цієї дії є державною таємницею, відповідно, тільки особи, які мають допуск до державної таємниці, можуть виступати суб'єктами її проведення. Однак, на практиці до проведення негласних слідчих дій залучаються не тільки співробітники правоохоронних органів, а й інші особи, що на мою думку є порушенням чинного законодавства.

Так, відповідно до ч. 6 ст. 246 Кримінального процесуального кодексу України проводити негласні слідчі (розшукові) дії має право слідчий, який здійснює досудове розслідування злочину, або за його дорученням – уповноважені оперативні підрозділи. За рішенням слідчого чи прокурора до проведення таких дій можуть залучатися також інші особи. Користуючись цим положенням слідчі, прокурори залучають до проведення негласних слідчих (розшукових) дій «інших осіб». Законодавчо не передбачено перелік осіб, які можуть залучатися до проведення кожної негласної слідчої (розшукової) дії, але на нашу думку до них відносяться особи, які не є співробітниками оперативних підрозділів.

Відповідно до чинного законодавства, конфіденційне співробітництво, під яким слід розуміти встановлення та підтримання негласних відносин між оперативним працівником та особою, яка залучається до виконання конкретних функцій із забезпечення виконання завдань правоохоронних органів держави (ст. 275 КПК), може бути використане не тільки під час проведення оперативно-розшукової діяльності, але й в ході досудового розслідування. Вважаємо, що від того, чи ця діяльність здійснюється в ході ОРД чи кримінального процесу, її сутність не змінюється. Конфіденційне співробітництво регламентують:

а) Закони: Про «Оперативно-розшукову діяльність», Кримінальний процесуальний кодекс;

б) Підзаконні нормативно-правові акти – відомчі Інструкції з грифом обмеженого доступу. Конфіденти використовуються під час НСРД у ході кримінального провадження (ст. 275), але відсутній перелік злочинів за якими можуть здійснюватися НСРД із залученням конфідентів, і в цьому є невідповідність.

Вважаємо, що Кримінальним процесуальним кодексом України (ст. 275) визначено дві форми використання конфіденційного співробітництва:

1. Використання інформації, отриманої внаслідок конфіденційного співробітництва під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій;

2. Залучення осіб, з якими встановлено конфіденційне співробітництво до проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Використання негласного співробітництва не є негласною слідчою (розшуковою) дією, а є заходом забезпечувального характеру.

На наш погляд, доцільним також є внесення змін до КПК України, а саме викласти частину першу ст. 275 КПК України у наступній редакції: «Слідчий має право використовувати інформацію, отриману внаслідок конфіденційного співробітництва з іншими особами, або залучати цих осіб до проведення негласних слідчих (розшукових) дій у необхідних випадках».

Одержано 17.04.2018

УДК 328.185:354.33

Ярослав Олегович ЗАКОМОРНИЙ,

курсант групи Ф2-402 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності

та розкриття злочинів факультету № 2 ХНУВС

кандидат юридичних наук, доцент Грабазій І. А.

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В ПІДРОЗДІЛАХ МВС УКРАЇНИ: СТАН ПОШИРЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ БОРОТЬБИ

За результатами загальнонаціонального соціологічного дослідження «Громадяни України про безпеку: особистої, національної та її складових» (проводилося Центром Разумкова в 2017 році), саме корупцію українці визнали найбільшою внутрішньою загрозою для національної безпеки. Корупція випередила в рейтингу можливих загроз навіть загрозу економічної кризи, зростання злочинності, небезпеку від діяльності незаконних збройних формувань, існування олігархічних груп.

З метою більш детального роз'яснення даної проблеми, необхідно дати визначення такому явищу, як корупція. Отже, згідно з ЗУ «Про запобігання корупції», **корупція** – це використання особою, зазначеною у частині першій ст. 3 цього правового акту, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині I ст. 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

У згаданому вище соціальному дослідженні 76,6 % опитаних повідомили, що почувають себе абсолютно незахищеними від вимагання грошей чиновниками і корупції, а 77,3 % у діях української влади вбачають особисту загрозу. На думку громадян, суди є чи не найбільш корумпованими органами, а 79 % опитаних вважають поширеною корупцію в прокуратурі, 70,6 % – у правоохоронних структурах. Довіра громадян до судів і прокуратури вкрай низька, їм не довіряють 83,5 % та 80,2 %, відповідно. Навіть до новоствореного Національного антикорупційного бюро України, товариство відноситься насторожено – НАБУ довіряють лише 14,5 % і не довіряють 59,3 % при значному відсотку тих, кому важко відповісти (26,1 %).

Так, ця ракова пухлина під назвою «корупція» глибоко вкоренилась в українській державі та стала системною проблемою притаманною нашій системі державного управління. Проте боротьба з корупцією продовжується, що засвідчує приклад МВС України.

В 2017 році у міністерстві було прийнято Антикорупційну програму метою якої є:

- утворення ефективної системи запобігання і протидії корупції в апараті МВС, територіальних органах, закладах, установах і на підприємствах, що належать до сфери управління МВС;
- забезпечення створення та координація системи запобігання і протидії корупції в Головному управлінні Національної гвардії України, Національній поліції України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Державній міграційній службі України;
- подальше впровадження механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків у системі МВС та підвищення рівня довіри громадян до діяльності правоохоронних органів.

Також створюються суб'єкти безпосередньої правоохоронної діяльності, зокрема спеціально утворені для запобігання корупційним діям, їх викриття й розслідування. До них відносяться:

1. *відповідні підрозділи МВС України* (Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю, управління, відділи і відділення територіальних органів).

Організація взаємодії ОВС з громадськими організаціями у сфері протидії корупції покладається на такі підрозділи МВС України: Департамент державної служби боротьби з економічною злочинністю, Департамент зв'язків з громадськістю та міжнародної діяльності, Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю.

2. *податкова поліція* відповідно до покладених на неї завдань:

- приймає і реєструє заяви, повідомлення та іншу інформацію про злочини і правопорушення, віднесені до її компетенції, здійснює в установленому порядку їх перевірку і приймає щодо них передбачені законом рішення;
- запобігає, виявляє, припиняє корупційні діяння або інші правопорушення, пов'язані з корупцією, працівників органів державної податкової служби;
- здійснює відповідно до закону оперативно-розшукову діяльність, досудову підготовку матеріалів за протокольною формою. А також проводить дізнання та досудове (попереднє) слідство в межах своєї компетенції, вживає заходів до відшкодування заподіяних державі збитків;
- складає протокол про вчинення корупційного діяння або іншого правопорушення, пов'язаного з корупцією, відповідно до закону.

Отже, виходячи з вище викладеного матеріалу, можна зробити висновок, що корупція в МВС України явище не нове, проте протидіяти йому необхідно, щоб держслужбовці професійно та якісно здійснювали свої правоохоронні функції. Для цього необхідно, щоб співробітники всіх відомств МВС неухильно дотримувались норм Конституції України і діючого